

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/48/2020
Identifikačné číslo spisu: 5719010444
Dátum vydania rozhodnutia: 03.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5719010444.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného S. N. H. W. E. V. W. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 3. septembra 2020 v Bratislave dovolanie obvineného, podané prostredníctvom jeho obhajkyne JUDr. Kataríny Turanskej, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. februára 2020, sp. zn. 3To/2/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného S. N. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu v Martine z 29. októbra 2019, sp. zn. 0T/45/2019, bol obvinený S. N. uznaný za vinného z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., a to na tom skutkovom základe uvedenom v skutkovej vete výrokovej časti I. stupňového rozsudku.

Obvinenému S. N. bol citovaným rozsudkom uložený podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. 1) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmieneným dokladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov.

Podľa § 61 ods. 5 písm. a), §61 ods. 7, § 7b ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na doživotie.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie obvinený N. voči výroku o treste zákazu činnosti. Krajský súd v Žiline dňa 13. februára 2020 pod sp. zn. 3To/2/2020, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Dňa 6. júla 2020 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložené dovolanie obvineného, spísané prostredníctvom jeho obhajkyne JUDr. Kataríny Turanskej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. februára 2020, sp. zn. 3To/2/2020.

Ako dovolací dôvod pritom obvinený označil dôvody uvedené pod písm. c) § 371 ods. 1 Tr. por., t. j. že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

V samotnom úvode podaného dovolania obvinený namietal, že v konaní bolo podstatne porušené jeho právo na obhajobu nerozhodnutím o návrhu jeho obhajkyne pred krajským súdom na prerušenie konania a podaním návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky pre nesúladiť právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily.

Uvedeným postupom došlo podľa názoru obvineného k porušeniu jeho práva na obhajobu.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody obvinený dovolaciemu súdu navrhol, aby podľa § 386 ods. 1 Tr. por. v celom rozsahu zrušil rozsudok krajského súdu a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Po postupe v zmysle ustanovenia § 376 Tr. por. sa k dovolaniu obvineného písomne vyjadril prokurátor (podaním z 27. mája 2020) a to v tom smere, že dovolanie obvineného považuje za nedôvodné, rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu za vecne správny a v súlade so zákonom, konštatujúc, že súde postupovali zákonne a práva obvineného porušené neboli. Navrhol preto, aby dovolanie bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) v spojení s písm. a) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Najvyšší súd zároveň zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Úvodom rozhodnutia o dovolaní je nutné vo všeobecnosti zdôrazniť, že dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, keď nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštitúcia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Pokiaľ ide o otázku viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu je dôležité poznamenať -tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (viď. k tomu bližšie R 120/2012).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje a to, že pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek

intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadné porušenie práva na obhajobu, podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., však nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonali príslušné súdy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné (nepreskúmateľné). Porušenie práva na obhajobu nemôže byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako je predstava obvineného.

Vo všeobecnej rovine právna úprava dovolania výslovne vylučuje možnosť uplatňovania námietok voči skutkovým zisteniam súdov, čo znamená, že v dovolacom konaní nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť či úplnosť zisteného skutkového stavu, preverovať dostatočnosť vykonaného dokazovania, ako ani posudzovať správnosť, resp. celkovo spôsob hodnotenia jednotlivých dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili (a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu). Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t. j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Revízia skutkových zistení a záverov urobených súdmi nižšieho stupňa už v dovolacom konaní neprichádza do úvahy (uvedené neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Námietky obvineného, smerujúce voči konečným skutkovým zisteniam a záverom (namietajúce ich správnosť či úplnosť), sú z pohľadu dovolacieho konania irelevantné, keďže pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol tento ustálený zo strany dotknutých súdov nižšieho stupňa - ten nemôže nijako meniť, ani dopĺňať.

Najvyšší súd konajúci z pozície dovolacieho súdu k uvedenému dodáva, že námietka spočívajúca v nevyhovení návrhu na doplnenie dokazovania by potenciálne mohla znamenať naplnenie príslušného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (právo navrhovať dôkazy slúžiace na podporu obhajoby je nepochybne imanentnou súčasťou práva na obhajobu), avšak iba za predpokladu, že by sa s predloženým návrhom konajúci súd nevysporiadal zákonným spôsobom.

Inými slovami vyjadrené, v prípade, ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom, a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 a § 274 ods. 1 Tr. por.), príp. v konaní o opravnom prostriedku na návrh na vykonanie dôkazu v obsahu rozhodnutia reagovať. Nie je možné ale úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo.

Pokiaľ však ide o posudzovanú vec, z obsahu predloženého spisu vyplýva, že obvinený nenavrhol doplnenie dokazovania novými, popr. nevykonanými dôkazmi, o ktorých by mal súd, v zmysle horeuvedeného, rozhodnúť, ale navrhoval postup v zmysle ustanovenia § 320 ods. 1 písm. d) v spojení s § 283. ods. 5 Tr. por., teda aby odvolací súd prerušil konanie a obrátil sa na Ústavný súd Slovenskej republiky.

Z ustanovenia § 283 ods. 5 Tr. por. je pritom zrejmé, že súd preruší trestné stíhanie aj vtedy, ak sa

domnieva, že všeobecne záväzný právny predpis nižšej právnej sily, ktorého použitie je v danej trestnej veci rozhodujúce pre rozhodovanie o vine a treste, je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, a podá návrh na začatie konania pred ústavným súdom.

Je evidentné, že krajský súd sa nedomnieval, že trestnú vec obvineného by mal riešiť Ústavný súd Slovenskej republiky, resp. nepovažoval znenie Trestného zákona v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky.

A o takomto svojom rozhodnutí nebol povinný vypracovať rozhodnutie, popr. uviesť do zápisnice o verejnom zasadnutí negatívne stanovisko.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok vymedzených v dovolaní obvineného nie je naplnený žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.